

Szczegółowy opis zajęć

Nazwa zajęć: Diagnostyka w terapii pedagogicznej

Kod zajęć: P2_TP_NS_S_7

Przynależność do grupy zajęć: specjalnościowy

Rodzaj zajęć: obowiązkowy

Kierunek studiów: Pedagogika

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil studiów: praktyczny

Forma studiów: niestacjonarne

Specjalność (specjalizacja): Terapia pedagogiczna z elementami neuroedukacji

Rok studiów: I

Semestr studiów: 1

Formy prowadzenia zajęć, wraz z liczbą godzin dydaktycznych: ćwiczenia – 20 h

Język/i, w którym/ch prowadzone są zajęcia: język polski

Liczba punktów ECTS (zgodnie z programem studiów): 2

1. Założenia przedmiotu:

Pogłębienie wiedzy na temat specyfiki i uwarunkowań procesu diagnostyczno-terapeutycznego.

Kształtowanie umiejętności analizowania i interpretowania danych diagnostycznych oraz formułowania wniosków na potrzeby terapii.

Podnoszenie poziomu świadomości znaczenia etycznego wymiaru działań diagnostycznych.

Rozwijanie umiejętności konstruowania własnych narzędzi diagnostycznych

2. Odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do form prowadzenia zajęć oraz sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

symbol	zakładane efekty uczenia się student, który zaliczył zajęcia:	formy prowadzenia zajęć	sposoby weryfikacji i oceny efektu uczenia się
Wiedza: zna i rozumie			
K2P_W12	student posiada pogłębioną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, poszerzoną w odniesieniu do studiowanej specjalności i uwzględniającą aktualne potrzeby w tym zakresie, w tym również specjalne potrzeby edukacyjne osób z zaburzeniami w rozwoju	Dyskusja, analiza literatury	Przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej z wybranego obszaru diagnozy
K2P_W15	student posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą potrzeb i problemów wszystkich uczestników procesów edukacji, w tym również osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz partnerów szkolnej edukacji	Dyskusja, analiza literatury	Przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej z wybranego obszaru diagnozy
Umiejętności: potrafi			
K2P_U02	student potrafi wykorzystywać wnioski z własnej obserwacji dla analizowania zachowań w wybranym przez siebie obszarze społecznej praktyki	Praca w grupach zadaniowych, dyskusja, analiza przykładowych materiałów diagnostycznych	Opracowanie własnych narzędzi diagnostycznych (arkusz obserwacji,

			kwestionariusz wywiadu)
K2P_U06	student potrafi dzięki posiadanej ugruntowanej wiedzy teoretycznej, diagnozować problemy pedagogiczne w odniesieniu do działalności praktycznej, w tym rozpoznawać sytuację osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Analiza opracowanych przez studentów własnych narzędzi diagnostycznych	Opracowanie własnych narzędzi diagnostycznych (arkusz obserwacji, kwestionariusz wywiadu)
Kompetencje społeczne: jest gotów do			
K2P_K05	absolwent jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad, przyjęcia odpowiedzialności za siebie i innych, ma też świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania w pracy pedagoga	Dyskusja	Aktywny udział w dyskusji

3. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (zgodnie z programem studiów):

Proces poznania diagnostycznego (pojęcie diagnozy, typy, zasady, organizacja procesu diagnozowania). Podstawowe techniki diagnostyczne w terapii (obserwacja, wywiad, ankieta, analiza dokumentów i wytworów, pomiar). Diagnoza potrzeb opiekuńczych - definicje, klasyfikacje. Diagnoza zaburzeń w zachowaniu i zagrożenia niedostosowaniem - rodzaje, techniki diagnostyczne. Diagnoza przystosowania szkolnego uczniów - specyfika działań pedagogicznych. Diagnoza trudności szkolnych- trudności wychowawcze i dydaktyczne. Diagnoza dojrzałości szkolnej - strategia działań. Opis i analiza wybranych zaburzeń i trudności w funkcjonowaniu poznawczym, emocjonalnym i społecznym dziecka/ucznia pod kątem projektowania działań diagnostycznych. Dobór i stosowanie wybranych narzędzi diagnozy pedagogicznej z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych. Konstruowanie przykładowych narzędzi diagnostycznych (arkusze obserwacji, kwestionariusze wywiadu i itp.). Refleksja nad etycznym aspektem realizowanych działań diagnostycznych. Psychospołeczne, merytoryczne i komunikacyjne kompetencje diagnostyczne terapeuty.

4. Opis sposobu wyznaczania punktów ECTS:

Forma aktywności	Liczba godzin / punktów ECTS
Liczba godzin zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia	20
Praca własna studenta 1* przygotowanie prezentacji	15
Praca własna studenta 2* opracowanie autorskiego narzędzia diagnozy (arkusz obserwacji, kwestionariusz wywiadu)	15
Praca własna studenta n* przeprowadzenie obserwacji i analiza wyników	10
Inne**	
Suma godzin	60
Liczba punktów ECTS przypisana do zajęć	2

Objaśnienia:

* – praca własna studenta, należy wymienić formy aktywności, np. *przygotowanie do zajęć, interpretacja wyników, opracowanie raportu z zajęć, przygotowanie do egzaminu, zapoznanie się z literaturą, przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania itp.*

** – inne np. *dotatkowe godziny zajęć*

5. Wskaźniki sumaryczne:

- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: 30 / 1
- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach związanych z prowadzoną w Politechnice Śląskiej działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim:

- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne – w przypadku studiów o profilu praktycznym: 30 / 1
- liczba godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Politechnice Śląskiej jako podstawowym miejscu pracy: 30

6. **Osoby prowadzące poszczególne formy zajęć** (*imię, nazwisko, stopień naukowy lub stopień w zakresie sztuki, tytuł profesora, służbowy adres e-mail*):

7. **Szczegółowy opis form prowadzenia zajęć:**

1) wykłady:

- szczegółowe treści programowe:
- stosowane metody kształcenia, w tym metody i techniki kształcenia na odległość:
- forma i kryteria zaliczenia, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:
- organizacja zajęć oraz zasady udziału w zajęciach, ze wskazaniem czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa,

2) opis pozostałych form prowadzenia zajęć:

ćwiczenia:

Proces poznania diagnostycznego (pojęcie diagnozy, typy, zasady, organizacja procesu diagnozowania). Podstawowe techniki diagnostyczne w terapii (obserwacja, wywiad, ankieta, analiza dokumentów i wytworów, pomiar).

Diagnoza potrzeb opiekuńczych - definicje, klasyfikacje.

Diagnoza zaburzeń w zachowaniu - rodzaje, techniki diagnostyczne.

Diagnoza przystosowania szkolnego uczniów - specyfika działań pedagogicznych.

Diagnoza trudności szkolnych- trudności w uczeniu się, w tym trudności w czytaniu i pisaniu oraz trudności w uczeniu się matematyki, uczniowie z Syndromem Nieadekwatnych Osiągnięć Szkolnych SNOS.

Diagnoza dojrzałości szkolnej - strategia działań.

Opis i analiza wybranych zaburzeń i trudności w funkcjonowaniu poznawczym, emocjonalnym i społecznym dziecka/ucznia pod kątem projektowania działań diagnostycznych.

Dobór i stosowanie wybranych narzędzi diagnozy pedagogicznej z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych.

Konstruowanie przykładowych narzędzi diagnostycznych (arkusze obserwacji, kwestionariusze wywiadu i itp.).

Refleksja nad etycznym aspektem realizowanych działań diagnostycznych. Psychospołeczne, merytoryczne i komunikacyjne kompetencje diagnostyczne terapeuty.

- **stosowane metody kształcenia, w tym metody i techniki kształcenia na odległość:**

metoda grup zadaniowych, dyskusja, analiza materiałów diagnostycznych

- **forma i kryteria zaliczenia, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:**

- *forma i kryteria zaliczenia z ćwiczeń: przygotowanie i zaprezentowanie wybranego obszaru zagadnień z zakresu tematyki omawianej na zajęciach w formie prezentacji multimedialnej, opracowanie arkusza i protokołu obserwacji oraz kwestionariusza wywiadu, aktywny udział w dyskusji*

- *zaliczenie poprawkowe: zgodnie z Regulaminem Studiów*

- **organizacja zajęć oraz zasady udziału w zajęciach, ze wskazaniem czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa,**

- *zgodnie z Regulaminem Studiów*

8. **Opis sposobu ustalania oceny końcowej** (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Kryteria obliczania oceny końcowej z ćwiczeń:

Ocena bardzo dobra	Przygotowanie i przedstawienie na zajęciach prezentacji multimedialnej z wybranego obszaru diagnozy pedagogicznej, <i>praca ma zawierać własne przemyślenia i refleksje, odniesienia do literatury, z przypisami i bibliografią, opracowanie autorskiego arkusza obserwacji i kwestionariusza wywiadu aktywność na zajęciach, odnotowana min. 10 razy</i>
Ocena dobra	Przygotowanie i przedstawienie na zajęciach prezentacji multimedialnej z wybranego obszaru diagnozy pedagogicznej, <i>praca ma zawierać własne przemyślenia i refleksje, odniesienia do literatury, z przypisami i bibliografią, opracowanie autorskiego arkusza obserwacji i kwestionariusza wywiadu aktywność na zajęciach, odnotowana min. 6 razy</i>
Ocena dostateczna	Przygotowanie i przedstawienie na zajęciach prezentacji multimedialnej z wybranego obszaru diagnozy pedagogicznej, <i>praca ma zawierać własne przemyślenia i refleksje, odniesienia do literatury, z przypisami i bibliografią, opracowanie autorskiego arkusza obserwacji i kwestionariusza wywiadu aktywność na zajęciach, odnotowana min. 4 razy</i>

Kryteria obliczania oceny końcowej z ćwiczeń:

- aktywność na zajęciach – max. **10 punktów**;
- Przygotowanie i przedstawienie na zajęciach prezentacji multimedialnej z wybranego obszaru diagnozy pedagogicznej, – max. **40 punktów**;
- *opracowanie autorskiego arkusza obserwacji i kwestionariusza wywiadu* – max. **50 punktów**;
- **Skala ocen:**

ilość punktów	ocena
100-91	bardzo dobry (5,0)
90-81	dobry plus (4,5)
80-71	dobry (4,0)
70-61	dostateczny plus (3,5)
60-51	dostateczny (3,0)

9. Sposób i tryb uzupełniania zaległości powstałych wskutek:

- nieobecności studenta na zajęciach:
 - *zgodnie z Regulaminem Studiów*
 - *odpowiedź ustna z przygotowanego materiału*
- różnic w programach studiów osób przenoszących się z innego kierunku studiów, z innej uczelni albo wznawiających studia na Politechnice Śląskiej,
 - *praca pisemna na podany temat związany z różnicami programowymi*
 - *opracowane przykładowego narzędzia diagnostycznego*

10. Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć:

Podstawowa wiedza z zakresu psychologii i pedagogiki pozyskana na studiach I stopnia

11. Zalecana literatura oraz pomoce naukowe:

Blythe S.G.: *Jak ocenić dojrzałość dziecka do nauki?* Warszawa 2015

Bogdanowicz M.: *Ryzyko dysleksji: problem i diagnozowanie: Skala Ryzyka Dysleksji wraz z normami dla klas 0 i I*, Wyd. 5, Gdańsk 2005

Dyrda B.: *Zjawiska niepowodzeń szkolnych uczniów zdolnych. Rozpoznawanie i przeciwdziałanie*, Kraków 2007

Górniewicz E.: *Diagnozowanie trudności w czytaniu i pisaniu*, Warszawa 2017

Gruszczyk – Kolczyńska E., Zielińska E.: *Nauczycielska diagnoza gotowości do podjęcia nauki szkolnej*, Kraków 2011

Oszwa U.: *Wczesna diagnoza dziecięcych trudności w liczeniu*. Impuls Kraków 2008

Skibska J. (red.): *Diagnoza interdyscyplinarna. Wybrane problemy*, Kraków 2017

Walcerzak-Więckowska A.: *Diagnoza i terapia ucznia z trudnościami w nauce. Skuteczny nauczyciel*, Materiały dydaktyczne dla uczestników kursów doskonalących opracowane w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS UE, Katowice 2013

Wosik-Kawala D., Zubrzycka-Maciąg T. (red.): *Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela*, Kraków 2011

12. Opis kompetencji prowadzących zajęcia (np. publikacje, doświadczenie zawodowe, certyfikaty, szkolenia itp. związane z treściami programowymi realizowanymi w ramach zajęć):

doświadczenie zawodowe uzyskane poza uczelnią pozwalające na prawidłową realizację zajęć w ramach programu studiów:

- **nazwa instytucji**, w której doświadczenie zostało zdobyte:

- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 60 w Katowicach,
- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 61 w Katowicach,
- Kuratorium Oświaty i Wychowania w Katowicach,
- Kolegium Nauczycielskie w Gliwicach

- **zakres posiadanych kompetencji** naukowych, dydaktycznych lub praktycznych:

- doświadczenie w zakresie dydaktyki specjalnej,
- doświadczenie w zakresie wykorzystania technologii informacyjnych w dydaktyce,
- doświadczenie w kierowaniu zespołem,
- doświadczenie w tworzeniu i testowaniu narzędzi diagnozy funkcjonalnej
- doświadczenie we wdrażaniu programów innowacyjnych w oświacie,
- doświadczenie w dydaktyce szkoły wyższej i edukacji dorosłych (wykładowca)
- autorstwo programów edukacyjnych i poradników metodycznych,
- autorstwo i współautorstwo publikacji:

1. „Problemy społecznego odbioru osób z upośledzeniem umysłowym” W: „Kontakty z ludźmi „Innymi” jako problem wychowania, opieki i resocjalizacji” red. B. Kosek-Nita, D. Raś, Wyd. II, UŚl. Katowice 2007
2. Redakcja pracy zbiorowej „Jakość życia w niepełnosprawności - mity a rzeczywistość”, Wyd. „Impuls” Gliwice-Kraków 2007
3. „Modele budowania autonomicznego życia osób upośledzonych umysłowo na przykładzie wybranych doświadczeń polskich i niemieckich.” /współautorstwo J.Wolny/, W: „Socjopedagogiczne aspekty funkcjonowania osób niepełnosprawnych.” t.III. red. T. Żółkowska, M. Wlazło Wyd. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2008
4. „Lokalne inicjatywy społeczne i ich rola w budowaniu przestrzeni dla uczestnictwa w kulturze osób z upośledzeniem umysłowym.” /współautorstwo K. Niewiadomska, A. Suchon/ W: „Špeciálne vzdelávacie potreby.” t. II „ Vybrané aspekty fungovania osob so zdravotným postihnutim.” red. A. Stankowski Wyd.

5. „Rodzina zastępcza dziecka niepełnosprawnego - życie „z” i „obok” /współautorstwo A. Suchon/ W: „Osoba z niepełnosprawnością – opieka, terapia, wsparcie,” red. D. Baczała, J. Bleszyński, M. Zaorska Wyd. Nauk. UMK, Toruń 2009
6. Współredakcja /B. Jodłowska/ pracy zbiorowej „Wychowanie-mądrość-kultura. Problemy współczesnego wychowania w perspektywie sokratejskiej”. Wyd. „Impuls”, Kraków 2011
7. „Specyfika potrzeb edukacyjnych uczniów niepełnosprawnych jako wyznacznik budowania warsztatu metodycznego nauczyciela” W: „Poradnik metodyczny do nauczania języka angielskiego i przedsiębiorczości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, red. M. Flanczewska-Wolny, J. Pradela. P. Wawrzęta, J. Wolny Wyd. Ultimedia Partner, Oświęcim 2012
8. „Budowanie przestrzeni dla rozwoju i samodzielności jako wiodący komponent warsztatu metodycznego w pracy z dorosłymi osobami z głębszą niepełnosprawnością intelektualną” W: „W drodze do samostanowienia osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną”, red. J. Kruk-Lasocka, M. Flanczewska-Wolny, D. Dziuba, J. Wolny Wyd. STAPIS, Katowice 2013
9. Współredakcja / J. Pradela. P. Wawrzęta, J. Wolny/ pracy zbiorowej „Poradnik metodyczny do nauczania języka angielskiego i przedsiębiorczości uczniów z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” Wyd. Ultimedia Partner, Oświęcim 2012
10. Współredakcja / J. Kruk-Lasocka, D. Dziuba, J. Wolny/ pracy zbiorowej „W drodze do samostanowienia osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną” Wyd. STAPIS, Katowice 2013
11. “Współczesne problemy zawodu nauczyciela edukacji integracyjnej - indagacje porównawcze wybranych obszarów” /współautorstwo B. Grzyb/ W: Podmiotowość osoby z niepełnosprawnością w procesach diagnozy, edukacji i rehabilitacji. Praca zbiorowa. T. 1. Pod red. B. Grzyb i S. Pawlik. Ružomberok : VERBUM - Vydavateľ'stvo Katolíckej Univerzity v Ružomberku, 2016, (Specjalne Potrzeby Edukacyjne ; T. 1./23)
12. “Pedagog specjalny – asystent ucznia z niepełnosprawnością w szkole ogólnodostępnej w opiniach nauczycieli” /współautorstwo J. Wolny/ W: Wybrane konteksty i wyzwania współczesnej pedagogiki specjalnej red. K. Barłóg, Wyd. Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2017
13. “Metoda ośrodków pracy w opiniach nauczycieli – czas miniony czy teraźniejszość edukacji specjalnej?” /współautorstwo J. Wolny/ W: (Nie)nowe problemy rozwoju, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną red. Z. Janiszewska-Nieścioruk, A. Mróz, U. Gembara, Oficyna Wyd. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2019

.....
Podpis

13. Inne informacje:

.....